

Наша громада – єдина родина

Де згода в сімействі, де мир і тишина,
Щасливі там люди, блаженна сторона.
І.П. Котляревський.

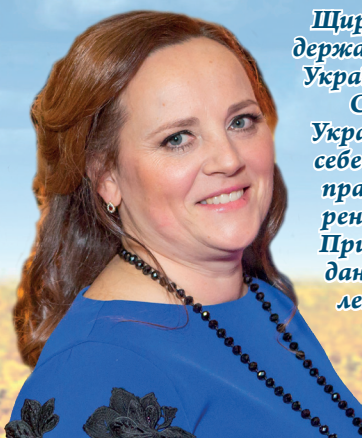
ГРОМАДСЬКО-ПОЛІТИЧНА ГАЗЕТА ПРО ЖИТТЯ НАШОГО КРАЮ №10(62) 19 ЧЕРВНЯ 2020 РОКУ

Дорогі земляки!

28 червня ми відзначатимемо одне з найбільших державних свят – День Конституції. Жодна країна не може існувати без основного закону. 28 червня 1996 року Верховна Рада України прийняла Конституцію (Основний Закон) України. Відтоді в документ внесли кілька змін, але дата свята залишилася незмінною. Цього року українській Конституції, яку називають однією з найдемократичніших у світі, виповнюється 24 роки. Для людини це пора професійного становлення, творчого злету, перших невдач і вагомих досягнень. Доли держав відрізняються від людських. За понад чверть століття Україна пройшла важкий шлях утвердження як незалежна суверенна держава, боротьби за демократію й законність усередині країни, протистояння зовнішньому агресору. На жаль, мусимо констатувати як досягнення, так і невдачі. Але шлях до демократії та законності ніколи не був легким. Тож давайте разом утверджувати в нашому житті правові засади, визначені Конституцією України. Хай вони стануть реальністю нашого життя, а дух законності незмінно панує в нашому суспільстві. Давайте вірити й сподіватися в краще майбутнє та разом розбудовувати вільну, справедливу, успішну країну! Бажаю миру й процвітання Україні, а кожному з нас – гідного й заможного життя, щастя й впевненості в майбутньому.

Віктор КОРДУБАН,
голова ради директорів ПП «Білоцерківська агропромислова група».

Шановні жителі громади!

Щиро вітаю Вас із визначним державним святом – Днем Конституції України.

Своїм корінням Конституція України сягає в давнину й увібрала в себе пам'ять століть і багатовікове прагнення нашого народу жити в суверенній, незалежній, соборній державі. Прийняття Основного Закону стало даниною героям, які боролися за незалежність України.

Україна починається з кожного з нас. І нам під силу збудувати суспільство, в якому пануватимуть законність і справедливість та будуть створені умови для всебічного розвитку кожної людини – усе те, що декларує і гарантує нам Основний Закон країни.

У цей святковий день бажаю всім міцного здоров'я, наснаги, невичерпної енергії, оптимізму та нових звершень в ім'я процвітання України! Хай злагода, мир та добро панують у серцях кожного, а в душі міцніє почуття гордості за нашу Батьківщину! Гарного святкового настрою вам та вашим родинам.

Оксана КОРДУБАН,
генеральний директор
ПП «Білоцерківська агропромислова група».

Шановні білоцерківці!

Сердечно вітаю вас із Днем Конституції України!

Загальновідомо, що найуспішніше розвивається та суспільна система, в якій люди почуваються вільними, відповідальними та можуть повно розкрити свій творчий потенціал. Головний закон нашої держави самим фактом свого прийняття дав початок новому етапу в історії України. Він є гарантією громадського миру та згоди, основою сильної держави, що забезпечує кожному громадянину свободу і можливість само-реалізації.

Знаючи трьохсотлітню конституційну традицію свого народу, всі ми повинні пам'ятати, що держава – це не лише керівники й депутати, держава – це весь народ. І від щоденних дій кожного з нас залежить успіх у побудові країни, якою пишатимуться наші діти та онуки.

З нагоди свята бажаю вам міцного здоров'я, добробуту і за-тишки в родині, мудрості і далекоглядності, високих досягнень, успіхів у праці та нових звершень заради реалізації принципів Конституції України – народовладдя, гуманізму й законності. Слава Україні!

Іван ЛЕЩЕНКО,
Білоцерківський сільський голова.

21 червня – День медичного працівника

Під постійним контролем: сільська рада підтримує всі медзаклади громади як організаційно, так і матеріально, не забуваючи про дружню складову

В Україні вже кілька років триває реформа охорони здоров'я. Її успіхи багато в чому залежать від підтримки медичної галузі місцевими небайдужими мешканцями і, звичайно, органами влади.

У Білоцерківській ОТГ функціонують: одна амбулаторія загальної практики–сімейної медицини (у Білоцерківці) та 5 ФАПів (Красногорівка, Поділ, Огірівка, Балаклія, Бірки). Усі вони підпорядковуються Великобагачанському центру первинної медико-санітарної допомоги (ЦПМСД).

Проте з багатьох причин, головною з яких є піклування про жителів, керівництво нашої громади фінансує медичні заклади за рахунок коштів сільської ради. Тобто громада взяла на себе відповідальність за утримання приміщень амбулаторії та ФАПів (сплату комунальних послуг, допомогу в оснащенні відповідним обладнанням, часткову оплату праці).

За рахунок медичної субвенції 2019 року профінансовано утримання закладів первинної та вторинної медицини Білоцерківської сільради загальним обсягом 625,9 тис. грн. За рахунок

У Білоцерківській амбулаторії загальної практики–сімейної медицини тривають ремонтні роботи.

ФАП у Балаклії визнали найкращим у громаді.

дотації з місцевого бюджету на забезпечення енергоносіями було виділено 644,1 тис. грн. Ці питання перебувають під постійним контролем керівників громади.

На сьогодні в Білоцерківській ОТГ працюють 2 сімейних лікарів. Населення становить понад 4 тис. осіб, майже 80% із них уклали декларації про вибір лікаря, який надає первинну медичну допомогу.

Минулого тижня головна лікарка ЦПМСД В. В. Хан разом із Білоцерківським сільським головою І. В. Лещенком напередодні Дня медич-

ного працівника, який цього року відзначатимуть 21 червня, провели робочу зустріч із медпрацівниками й одночасно проінспектували ФАПі громади. Визначали відповідність приміщень сучасним вимогам, виявляли наявні проблеми і планували проведення необхідних робіт задля забезпечення правильної організації праці медиків та надання необхідної й належної первинної медико-санітарної допомоги населенню, обговорювали роботу медицини в громаді.

Далі на стор. 2

Під постійним контролем

Закінчення. Початок на стор. 1

— Ми працюємо в тісному контакті з Ко-мунальним некомерційним підприємством «Центр первинної медико-санітарної допомо-ги», яке очолює Валентина Віталіївна Хан, — го-ворить Іван Васильович Лещенко. — Я повинен розуміти вимоги до облаштування, визначи-тися з тим, що обов'язково має бути в кабін-неті сімейного лікаря, в маніпуляційному кабін-неті, в стерилізаційній та інших приміщеннях (які там мають бути столи, шафи і т.д.)

— Наше підприємство некомерційне, від-повідно, прибутків ми не отримуємо. Знаходи-мося на державному утриманні, — пояснює Ва-лентина Віталіївна Хан. — Джерела фінансування в нас — це кошти місцевого бюджету і кошти від Національної служби здоров'я за підписання декларацій. А послуги надаємо безкоштовно з тих грошей, які заробили.

Обстеження Подільського ФАПу показало, що приміщення потребує ремонту: потрібно оновити шпалери й настелити «свіжку» підлогу (лінолеум або ламінат).

В. о. старости Подільського старостинського округу Надія Іванівна Доброскок, піклуючись про односельців, клопочеться, що люди не мають можливості купити ліки: аптеки в селі немає. Та головна лікарка ЦПМСД пояснює: торгувати ме-дикаментами фельдшери не мають права.

— Функція фельдшера — виконання призна-чень лікаря, а не торгівля медпрепаратами. В Україні поширений принцип, який абсолютно неприйнятний у Європі та більшості країн світу: «Я прийшла до вас і хочу купити та-блетку, бо в мене болить голова!» Це абсо-лютно неправильно і неприпустимо. Таблетка має бути призначена лікарем і продаватися тільки за рецептом.

У Огірівському ФАПі ремонтних робіт, які слід виконати, значно більше. Тому тут складе-но цілий перелік ремонтних і відновлюваних робіт: стеля, підлога, заміна входних дверей, ка-премонт електропроводки, яка прокладена ще в 50-х роках минулого століття. Потрібен і ремонт системи опалення: газовий котел працює неста-більно. Тож Білоцерківський сільський голова раз-ом із головною лікаркою Великобагачанського ЦПМСД уважно вивчили майбутній фронт робіт та зафіксували побажання.

У Бірках ФАП розташовується в приміщен-ні, яке абсолютно не відповідає вимогам сьо-годення. Вести мову про те, щоб наповнити це старе приміщення новими меблями й сучасним медичним обладнанням та зробити реконструк-цію, зовсім недоречно... Водночас необхідно об-лаштувати нормальне обслуговування жителів громади, тож після вивчення та обговорення вихід, здається, знайдений: через дорогу є нове реконструйоване приміщення навчально-вихов-ного комплексу. Причому на проїжджу частину веде окремий вхід з тильного боку закладу.

І. В. Лещенко і В. В. Хан прямують туди. Їх радо зустрічає директорка закладу Ольга Дмитрівна Товкач. Разом знаходять оптимальне рішення: зробити невелике перепланування приміщень коло шкільної роздягальні, й тоді окремий вхід, звернений на вулицю, можна оформити новою вівською — «Бірківський ФАП». При цьому вдасть-ся зберегти кошти на опалення ФАПу: в будівлі школи воно вже є.

— Тут, у приміщенні школи, можна по-бачити енергозберігаючі технології в дії, — розповідає присутнім І. В. Лещенко. — В процесі реконструкції будівлі ми утеплюли стелю, сті-ни, цоколь, замінили вікна, і тепер маємо еко-номію зі споживання газу.

— За нормами МОЗ для ФАПу достатньо двох приміщень: приймальні для відвідувачів і процедурної, — пояснює В. В. Хан. — На площі, яку розглянули під переобладнання, можна розмістити окрім приймальної два невеличких кабінети: один може бути використаний як маніпуляційний, другий — як кімната для пер-соналу.

Радіє з таких перспектив і директорка закла-ду, адже така новація піде на користь НВК:

— Тоді й за дітей мені буде спокійніше: меди-ки завжди під боком...

Тож вирішили остаточно: ФАП в Бірках пе-ремістити в нову облаштовану будівлю.

Після відвіди Бірківського ФАПу контрастом виглядає ФАП у Балаклії: тут сільський медичний заклад радує красивим і привітним виглядом. Приємно вражає приймальня, дитяча кімната, маніпуляційна, санвузол. Обігрівання приміщень здійснюється економними інфрачервоними обі-грівачами «Білюкс», які налаштовані на автома-тичне підтримання температури в заданому діа-пазоні.

— Отакими повинні бути всі ФАПи на те-риторії Білоцерківської громади! — не при-ховує свого задоволення від зразкового стану Балакліївського ФАПу головна лікарка ЦПМСД.

Красногорівський ФАП обслуговує близько 900 осіб, приміщення медзакладу розташоване в колишньому житловому будинку. Воно високе, світле, просторе. В. В. Хан задоволена роботою персоналу і оснащенням закладу, проте є про-блема з водопостачанням та водовідведенням. Перевіряючи вирішують як проміжний етап осна-стити ФАП баком і силами відділу благоустрою забезпечувати водою.

У Білоцерківській повним ходом іде ре-монт амбулаторії.

— Черга до неї дійшла тільки зараз, — розповідає Іван Васильович. — Тривалий час нас за носа водили, обіцяли виконати рекон-струкцію за державний коштом. Та потім ми несподівано грант виграло на будівництво ЦНАПУ, який було заплановано розмістити в старому приміщенні Білоцерківської лікарні. На той час воно було не те, щоб занедбане,

Шановні медичні працівники!

Немає професії жертівнішої та гуманнішої, ніж професія медика. Тож прийміть найщиріші вітання з нагоди вашого професійного свята.

Незважаючи на цілу низку проблем, які в останні роки намагається подолати система охорони здоров'я в Україні, ви як справжні професіонали, як мовчазні янго-ли-охоронці завжди готові прийти на допомогу людям. Ви постійно демонструєте відданість своїй справі, ігноруєте особисті плани і проблеми, наражаєтеся на про-фесійні небезпеки і ризикуєте власним здоров'ям.

Дозвольте від імені всіх жителів громади подякувати вам за щоденну виснажливу працю та побажати вам здоров'я, щастя, добра і благополуччя, невичерпної енергії та нових професійних здобутків. Хай вас завжди радують друзі, колеги, надихають улюблена робота та вдячні пацієнти, зігріває родинне тепло.

Іван ЛЕЩЕНКО,
Білоцерківський сільський голова.

Під час перевірки Подільського ФАПу.

Незабаром Бірківський ФАП працюватиме у відремонтованому приміщенні НВК.

Огірівський ФАП.

Красногорівський ФАП розташований у просторому й світлому приміщенні.

але зовсім таки недоглянуте, адже коштів із бюджету на утримання не виділялося зовсім, і всі клопоти були на плечах колективу, який і зберіг у межах своєї можливості цей об'єкт. Тож зайнялися передусім будівництвом ЦНАПУ. Після введення в експлуатацію і урочистого відкриття центру адмінпослуг продовжи-ли ремонтні роботи приміщення. Зробили утеплення, робимо входні групи. І от коли на-решті дійшла черга до амбулаторії, зрозуміли, що не вистає ресурсів і самостійно не зможе-мо опанувати увесь фронт робіт. Як завжди, на допомогу прийшов Віктор Володимирович Кордубан. Ми із задоволенням прийняли його пропозицію щодо проведення реконструкції коштами, матеріальними та людськими ресурсами приватного підприємства «Білоцерківська агропромислова група».

Іван Васильович проводить екскурсію примі-щеннями, в яких ще немає опорядження: лише голий бетон, цегла та будівельний безлад.

— Ось тут буде лабораторія, тут — праль-ня, тут стерилізаційна. Навіть стоматоло-гічний і масажний кабінети передбачені.

Найближчим часом усе буде готове, — обіцяє очільник громади.

А головлікарка ЦПМСД зізнається про плани оснащення Білоцерківської амбулаторії новим обладнанням.

— Технології стрімко йдуть уперед, — гово-рить Валентина Віталіївна. — Тепер, приміром, для проведення медичних аналізів немає по-треби возити з собою аналізатор. Тепер зви-чайна медсестра може включити комп'ютер і виконати дослідження. Треба знати лише тех-ніку забору матеріалу, який потім поставити в гематологічний аналізатор: той сам видає результат. Як у приватній лабораторії. Такий гематологічний аналізатор уже є у Великій Ба-гачці. У наших планах — придбати його й для Білоцерківки. Правда, коштує він недешево: 200 тисяч грн.

Обходимо будівлю навкруги. До кожного входу (а їх тут не менше п'яти) передбачені в'їзні пандуси з поручнями для людей із особливими потребами. Пандуси вкриті спеціальною проти-ковзною плиткою.

З центрального входу, пояснює Іван Васильо-

Фельдшерка Бірківського ФАПу Валентина Решетинська показує ліки для населення.

вич, сходи вестимуть на другий поверх, до ви-конкому сільської ради. Ліворуч — вхід у ЦНАП, праворуч — в амбулаторію.

— Тут працює wifi, і щоб не нудьгувати в очікуванні до лікаря, можна «погуляти» в Ін-тернеті.

А в коридорі амбулаторії бачимо й пацієнта. Чоловік із необережності травмував собі викрут-кою долоню. Коло нього метушаться дві жіночки в білих халатах.

— Ми зараз подивимося, промиємо рану, на-кладаємо мазь, — обіцяє хворому старша медсе-стра амбулаторії К. В. Шарай. — Усі ліки в нас є, і в достатній кількості...

Потім, порадившись із головною лікаркою ЦПМСД (як пропустити таку нагоду!), призначає хворому на додачу таблеток.

Під час інспектування В. В. Хан розповідає: в районному ЦПМСД дбають про пристойну опла-ту праці сільського медичного персоналу.

— У питанні оплати праці ми не відійшли від тарифної сітки, — пояснює головлікарка. — Але в колективному договорі передбачили надбавки до базового посадового окладу. Це 10% за заві-дування і надбавки за категорію медпрацівника (бо це є свідченням рівня знань і відповідно рів-нем надання послуг). Тож у фельдшерів зарпла-та доволі пристойна, не мінімальна. Хоча слід визнати: роботи у них багато. Вся долікарська допомога — це їхнє. Крім того, виконання невід-кладної медичної допомоги, виконання призна-чень лікаря, планування щеплень, огляди дітей, обслуговування хворих на денних стаціонарах, різноманітні маніпуляції, процедури. І, зви-чайно, долікарський прийом, щоб запланувати, куди направити хворого.

Розумієте, — веде далі Валентина Віталіївна, — працівник ФАПу — це перша точка дотику, це показник забезпечення доступності медичної допомоги. Якщо фельдшер бачить: у пацієнта підвищений тиск, він має знати, яку саме йому потрібно надати медичну допомогу. Якщо тиск не коригується, він направляє його до сімейного лікаря, з яким складена декларація. Якщо в людини є гострі респіраторні прояви — фельдшер послухає легені, поміряє сатурацію (насичення киснем), щоб визначити, чи немає в хворого пневмонії. Призначає долікарську до-помогу і контролює стан хворого. Щодо сер-цево-судинних захворювань, — у нас є «Тредек-си» — електронні кардіопередбачачі. Фельдшер робить кардіограму і передає електронний запис на сервер. Там його оперативно розшиф-ровують і відразу надсилають результати: є ін-фаркт чи ні. Є в нас тести на сечу, які стають необхідними, коли пацієнт скаржиться на біль у попереку. Тут фельдшер також, зможе нада-ти професійну консультацію. Усі послуги цілком доступні на рівні ФАПу, причому надаються вони є абсолютно безкоштовно.

Окрім цього, медпрацівники у ФАПах про-водять відбір дітей, ведуть календар щеплень, причому для дорослих теж. Приміром, дорос-лим один раз на 10 років потрібно проводити щеплення від дифтерії. Фельдшер веде облік, яку кількість щеплень треба виконати, щоб замовити в ЦПМСД вакцину, закуплену коштом держави. А потім ЦПМСД організує виїзд бригади на місце для проведення щеплення. За кошти Національ-ної служби здоров'я ЦПМСД закуповує медика-менти для невідкладної допомоги, замовляє не-обхідне обладнання.

Ось так, у тісній співпраці районного ЦПМС і Білоцерківської ОТГ, працюють медичні заклади громади. Обидві структури дбають про належ-ний стан приміщень та наповнення їх сучасним обладнанням, однак дуже часто головним і вирі-шальним у наданні первинної допомоги є не це, а так званий людський фактор. Тож принагідно від імені жителів громади вітаємо всіх медпра-цівників з професійним святом. Низький уклін вам за ваші людяність, щирість, безвідмовність, професіоналізм. Дякуємо вам за вашу клопітку щоденну працю. Будьте завжди здорові, усміх-нені й щасливі!

Сергій МИКОЛЕНКО.
Фото автора.

Виконком Білоцерківської сільської ради та ветеранська організація глибоко сумують з приводу смерті

жителя с. Красногорівка

ОЛЕФІР

Любові Іванівни

і висловлюють співчуття рідним і близьким покійної.

Здоров'я – в пріоритеті Найсумлінніший обліковець колгоспу

Чотири роки тому на ПП «БІАГР» запровадили посаду «сестра медична». Відтоді на цій посаді постійно працює жителька Красногорівки Ірина Сергіївна Тимошенко.

– Щодоби на нашому підприємстві вирушають у рейси близько 30 водіїв, – розповідає медсестра. – В мої обов'язки входить передрейсовий огляд водіїв: я цікавлюся їхнім самопочуттям, вимірюю температуру, артеріальний тиск. Такий контроль потрібен, щоб за кермо не сіла людина в нездоровому стані, з уповільненою реакцією, а то й просто нетвереза.

Відповідно до Закону України «Про дорожній рух» для проведення медоглядів має бути спеціальне приміщення з відповідним обладнанням, та медичний кабінет ПП «БІАГР» не просто відповідає вимогам закону, а нагадує таку собі міні-

поліклініку: тут є все необхідне, щоб надати першу медичну допомогу будь-кому з працівників підприємства.

Як стверджує І. С. Тимошенко, випадки, коли людям на роботі стає зле, непоодинокі. Здебільшого працівники віком 40–60 років скаржаться на головний біль, стрибки артеріального тиску.

– У таких випадках кому даю таблеток, кому роблю укол, – говорить вона. – Загалом у кожному цеху є аптечки з медичними препаратами першої необхідності. Я стежу, щоб вони були укомплектованими. Дівчі на місяць подаю заяву на закупівлю необхідних препаратів. Її одразу ж задовольняють: здоров'я людей на нашому підприємстві в пріоритеті. Тому всі працівники ПП «БІАГР» під час роботи можуть почуватися в цілковитій безпеці.

Спілкувалася Зінаїда МАТЯШОВА.

22 травня відзначила 80-річчя Ольга Микитівна Хатько з Огірівки. Вона народилася в с. Синьошочки Комишнянського (тепер Миргородського) району. А свою долю знайшла в Огірівці, де й проживає з 1963 року. Це село стало для неї близьким і рідним, адже тут минуло майже шість десятиліть її життя!

У колгосп «Червоний партизан» молода дівчина потрапила за розподілом після закінчення Хомуцького зоотехнікуму. Її, дипломованого фахівця, призначили завідувати свинофермою. А там працював різноробчим Василь Хатько, який одразу закохався в молоду «начальницю». Вона теж звернула увагу на парубка.

1 листопада 1964 року Ольга й Василь побралися, через рік у них народився син Іван.

Ольга Микитівна перейшла працювати обліковцем на молочнотоварну ферму, з цієї посади й вийшла на пенсію.

– Коли я починала працювати, кожна доярка доглядала близько 17 корів, потім – по 20–25, – згадує жінка. – А вже у 80-ті роки на нашій Огірівській фермі запровадили механізоване доїння корів, доярки обслуговували по 50 голів ВРХ.

Вона – ніби жива історія колгоспного руху, адже на її очах поступово міцніла матеріально-технічна база колгоспу, відбувалася механізація ручної праці, зростає і добробут колгоспників. І неабияк заслуга в цьому самої О. М. Хатько – тендітної жінки, яка все життя сумлінно та наполегливо працювала.

– 1988 року я стала працювати економістом у колгоспі «Батьківщина», тоді ж познайомилася і з Ольгою Микитівною, – згадує в. о. старости Подільського старостинського округу Надія Іванівна Доброскок. – Вона була найсумліннішою з усіх обліковців: першою здавала в бухгалтерію відомості, неабияк переживала за всіх працівників ферми.

Єдиний син Іван пішов стежиною матері: закінчив зоотехнічний факультет Полтавського сільськогоспо-

О. М. Хатько. Фото автора.

дарського інституту, захистив дисертацію, здобув науковий ступінь кандидата сільськогосподарських наук і працює в Інституті свинарства і агропромислового виробництва НААН України. Пишається Ольга Микитівна й невісткою, теж кандидатом наук, та онуками – Станіславом і Світланою.

Шановна Ольго Микитівно! Односельці щиро вітають вас із 80-річчям та бажають міцного здоров'я й довгих років активного життя.

*Ювілейна весна зупинилась у вас на порозі,
Тихо ронить на плечі квітучих садків пелюстки.
І можливо, у тихому смутку й тривозі
Вам здається, що швидко минають роки.
Скільки встигли ви, скільки зробили!
Скільки вдячних почули ви слів!
Тож здоров'я бажаємо й сили,
І добром переповнених днів.*

Зінаїда МАТЯШОВА.

У пошуках свободи й щастя Антон Тумко працював у Казахстані, Сибіру, Криму

Сучасним молодим людям, які виросли вже в незалежній Україні, важко уявити фактично рабське життя селян у колгоспах. Вони були повністю безправними: не мали на руках документів і не могли полишити господарство, щоб, скажімо, виїхати кудись у пошуках кращої долі.

За свою тяжку працю люди не отримували грошей: працювали за трудовні, й лише восени, після того, як колгосп «здавав план», з ними розраховувалися залишками виробленого врожаю. При цьому розмір збіжжя, отриманого за трудові, міг бути яким завгодно: якщо неврожай, то майже нічого не заробиш, хоч як би старанно не працював. Та й колгоспне начальство могло маніпулювати обліком на свій розсуд.

Справжнє кріпацтво

Пригадується знаменита у 1940–50-х роках п'єса О. Корнійчука «В степах України». Там голови колгоспів Галушка і Часник починали сварку із запитання: «А скільки твої люди одержують на трудові?»

...Трудові як оплату праці в колгоспах запровадили на початку 1930-х. Власне, трудові – це один вихід на роботу, за що обліковець контори записував «паличку».

Спочатку повинність працювати в колгоспі була не надто обтяжливою: кожен колгоспник мусив відробити близько 60–100 трудових на рік. Та поступово вимоги ставали суворішими. Під час війни планку підняли до 150 трудових на рік. Школярі, старші 12 років, мали обов'язкових 50 трудових. За невиконання карали виправними роботами, виганяли з колгоспу, могли відібрати присадибну ділянку.

Не забуваймо, що селяни мали ще платити: воєнні займи й облігації (спробуй не візьми), податок на всі фруктові дерева, натурподаток 300 яєць із двору на рік (байдуже, чи є кури), здавати шкуру з кабана чи корови, сало. Плюс самооподаткування – скільки не шкода, але не менше, ніж... Чим не кріпацтво?

Гроші на трудові почали давати з 1959 року. А 1966 року скасували й самі трудові: ввели фіксовану платню.

Голова колгоспу не відпускав на навчання

– В юності я мріяв будь-якою ціною вирватися з цього кріпацько-колгоспного полону, з безпросвітної бідності, в якій жила наша родина, й захити нормальним

А. Ф. Тумко. Фото автора.

життям: вільно пересуватися, мандрувати країною (нам же говорили, що вона велика й неосяжна), обирати будь-яке місце роботи. І нехай навіть важко працювати, але отримувати за це справедливу оплату, – згадує 80-річний Антон Федорович Тумко із с. Поділ.

Чоловік народився й виріс в Огірівці. Мати самотужки виховувала двох дітей. Своє дитинство Антон Федорович згадує з сумом: війна, тяжка праця й злидні.

Старший брат Микола (на жаль, уже покійний) зумів вступити на навчання до Харківського політехнічного інституту. Приїжджаючи додому, він захоплено розповідав про неймовірне життя у великому місті, де люди мають на руках гроші й купуються в магазинах, гуляють увечері в парках і скверах, відвідують кінотеатри, музеї... Та й живуть вони в красивих і облаштованих будинках.

Слухаючи брата, Антон ще більше мавив «справжнім» життям. Але голова колгоспу Горобець навіть

слухати не захотів про направлення на навчання, хоча господарство й потребувало фахівців. Отож вибору в сільського хлопчини не було: закінчивши 1954 року Огірівську семіричку, пішов працювати в колгосп.

Спочатку підлітка направили в теслярську бригаду, потім – у тракторну. Вечорами після тяжкої виснажливої роботи він брався за підручники й готувався до вступних іспитів. Наміри продовжити навчання всіляко підтримував і старший брат.

Однак коли прийшов час подавати документи, несподівана перешкода виникла з боку голови колгоспу: він довго відмовлявся видати довідку. Та все ж Антон Тумко зламав спротив начальства й подав документи до Полтавського будівельного технікуму. Правдами й неправдами їздив у Полтаву, здавав екзамени. Коли хлопця зарахували на навчання, голові довелося відпустити його з колгоспу.

Але провчився в технікумі Ан-

тон недовго: у квітні 1959-го року згоріла їхня хата. Був сильний вітер, а сусідка необачно винесла з хати попіл. Від іскри загорівся сарай, вогонь перекинувся на житло... Одне слово, мати залишилася на попеліщі без речей і даху над головою. Вчити двох синів не було за що. Однак і повертатися в колгосп Антон не захотів.

Шукали золото, а чи знайшли?

– Мій двоюрідний брат Микола Тумко з Решетилівки працював у Карагандинській центральній геодетичній експедиції, – продовжує ветеран. – Я вирішив теж туди податися.

Де той Казахстан, а де – Огірівка... Та хто сказав, що шлях до мрії, до щасливого життя, легкий і без перешкод? Наполегливий юнак таки дістався до Караганди. Але було це вже восени, а експедиція взимку не працювала. Та не повертатися ж назад додому! Антонові порадили влаштуватися на Карсакпайський мідноплавильний завод – одне з найбільших та найпотужніших підприємств краю, де потрібні були робочі руки. Він так і зробив. Працював до весни, а навесні його таки взяли на роботу в експедицію.

– Район Екібастуза багатий на різноманітні корисні копалини, геологічні експедиції там знайшли та дослідили чимало родовищ, – розповідає Антон Федорович, і його очі при згадці про експедицію одразу загораються молодечим запалом. – Ми шукали золото, свинець, мідь. Чи щось знайшли – не знаю, бо ми просто брали зразки ґрунту (проби), пакували їх, підписували етикетки й відправляли на дослідження в лабораторію, а місце забору ретельно помічали кілочками.

Робота неважка, сповнена романтики, та й платили непогано (особливо в порівнянні з колгоспними мірками). Але клімат Північного Казахстану вельми мінливий: неосяжні степи із заходу й півночі відкриті для вітрів, які приносять різноманітні повітряні маси. Весни тут зазвичай короткі й вітряні, літо – спекотне, осінь – холодна й дощова.

Проте в юності на такі «дрібниці» ніхто не зважає, як і на побутові умови. Восени 1960 року А. Ф. Тумко

повернувся додому, а навесні 1961 року знову поїхав працювати в Казахстан.

Сімейне життя змусило осісти

Скільки нових вражень набрався допитливий сільський хлопець за час роботи в експедиції! І нині, через 60 років, він хоче ділитися спогадами про побачене. Наприклад, побував неподалік Байконуру – найбільшого в світі космодрому, збудованого 1955 року. Звідси протягом кількох десятиліть стартували всі запуски СРСР космічні ракети. Коли 12 квітня 1961 року з Байконуру полетів у космос «Восток-1», пілотований Юрієм Гагаріним, то поряд у степах працював наш земляк Антон Тумко...

Та, схоже, йому постійно хотілося нових вражень. Бо відпрацювавши в експедиції лише пів сезону, він подався до Сибіру. Працював у м. Ангарськ на річці Ангари неподалік Іркутська. Однак там йому не сподобалося, й він повернувся додому. Невдовзі влаштувався на Нікопольський каменедробильний завод, однак і там пропрацював не надто довго: 1964 року його призвали в армію.

– Поки брат був студентом, я мав відстрочку від служби, бо вважалося, що мати перебуває на моєму забезпеченні, – пояснює Антон Федорович. – Коли ж брат закінчив інститут, відстрочку скасували. Я проходив службу в Севастополі, Миколаєві, Херсоні.

Демобілізувавшись, наш земляк осів у Севастополі, де й одружився.

Сімейне життя змусило забути про романтику й подорожі. Аж до виходу на пенсію Антон Федорович постійно працював на одному місці: вантажником на м'ясокомбінаті.

2000 року Антон Федорович перебрався в Поділ, де створив нову сім'ю. Має чоловіка дочку (вона мешкає в Макіївці Донецької обл.) та сина в Севастополі.

20 червня А. Ф. Тумку виповниться 80 років. Шановний Антоне Федоровичу! Члени громади щиро вітають вас із цією знаменною датою та зичать міцного здоров'я, молодечого запалу, довгих років життя.

Зінаїда МАТЯШОВА.

Поповнення в нашій громаді

Вітаємо подружжя

Марину Олександрівну і Сергія Юрійовича Кишиневу із с. Бірки з народженням донечки. Хай маленька Мія росте здоровою, щасливою, веселою, розумною та успішною! Бажаємо любові, злагоди та розуміння вашій родині.

Дні народження відзначають члени нашої громади:

20 червня

ТУМКО АНТОН ФЕДОРОВИЧ
(с. Поділ) – 80 років;

23 червня

СУЛИМЕНКО ЮРІЙ МИКОЛАЙОВИЧ,
учасник АТО (с. Білоцерківка) – 50 років;

25 червня

ГОЛОВКО ОЛЕКСАНДР ЮХИМОВИЧ
(с. Бірки) – 90 років;
ВАСІЛЬЧЕНКО МАКСИМ ГРИГОРОВИЧ,
учасник АТО (с. Балаклія) – 35 років;

26 червня

БОНДАР ЛЮБОВ МИХАЙЛІВНА
(с. Поділ) – 70 років;

30 червня

ПИЛИПЕНКО ОЛЕКСАНДРА АНТОНІВНА
(с. Красногорівка) – 90 років.

Виконком Білоцерківської сільської ради, рада ветеранів та члени громади вітають іменинників і бажають міцного здоров'я, великого щастя, людської шани та родинного затишку. Хай біди і тривоги оминають поріг вашого дому, а земна дорога буде довгою, багатою і успішною.

Нехай сьогодні наші привітання у серці вашому залишать добрий слід. Отож прийміть найкращі побажання Здоров'я, щастя та багато літ.

Всю доброту, яка існує в світі,
Всю радість, що живе серед людей,
Найкращі всі, що до вподоби квіти
Даруєм вам у цей святковий день.

Нехай Господь завжди у поміч буде,
А Мати Божа береже від зла.
Бажаєм вам здоров'я, щастя й сили,
Земної радості й тепла.

Фронтовик Юрій Сулименко:

«Це війна на виснаження, й переможців у ній не буде»

Він обрав мирну професію будівельника, створив сім'ю й виховав двох доньок. І навіть не підозрював, що в 45 років йому доведеться стати солдатом і захищати їхній спокій на фронті...

23 червня житель с. Білоцерківка, учасник АТО і ООС Юрій Миколайович Сулименко святкуватиме свій піввіковий ювілей. Місяць тому він повернувся із зони бойових дій на Сході України. Ми попросили ветерана розповісти про життя, про фронтові будні. Однак Юрій Миколайович виявився не надто говірким чоловіком. Людина діла, він воліє робити справи, а не вести балачки. І про побачене та пережите на війні Ю. М. Сулименко згадає доволі скупо, підкріплюючи слова промовистими фото зі смартфона: ось величезний уламок ворожого снаряду, забороненого Мінськими домовленнями, а ось – допотопна телефонна станція, якою й досі користуються в ЗСУ...

– *Що про мене розповідали? Я – звичайна людина*, – починає розмову Юрій Миколайович. – *Народився в Матяшівці, точніше, на хуторі Лейків неподалік, закінчив технікум, відслужив армію, працював...*

Скромність змушує чоловіка промовчати про те, що де б він не працював, у яких би життєвих обставинах не опинявся, він завжди намагався чинити по совісті, чесно і справедливо. Тож і в Білоцерківці, й у Красногорівці родину Сулименків знають як вірець порядності й людяності.

Не було б щастя,
так нещастя допомогло

Свою майбутню дружину Наталю Бодню Юрій Сулименко зустрів... у районній лікарні. Юнак проходив строкову військову службу на території ДРН, військова частина розташовувалася у вологій місцевості, тож демобілізувавшись, опинився в лікарні. А там навідував тітку, яка теж лікувалася в районці. Романтична, мрійлива студентка Полтавського педінституту

Бойове братство

Юрій Сулименко потрапив під четверту хвилю мобілізації. Вона була наймасовішою з усіх шести хвиль і тривала 90 днів.

– *Принесли мені повістку з военкомату, – продовжує чоловік, – викликали в Полтаву на комісію і забрали в АТО зв'язківцем. Я свого часу й ДОСААФ закінчував, і в школі сержантів учився на зв'язківця.*

Спочатку новобранців повезли у Переяслав-Хмельницький, на навчальний полігон. Там із них сформували артилерійську бригаду, в яку Юрія взяли зв'язківцем.

– *В зону бойових дій я потрапив лише в серпні 2015 року. Наша артбригада дислокувалася біля Великих Новосілок, потім нас перекинули в район Волновахи. Це те місце, де сталися найбільші втрати нашої армії в цій війні – масовий розстріл бойовиками 51-ї механізованої бригади у травні 2014-го... Там я був до 1 квітня 2016 року.*

У екстремальних ситуаціях кожна людина показує своє справжнє ество. Під час ворожих обстрілів, бойових чергувань, у непростих побутових умовах одразу можна було розпізнати і боягузів, і брехунів, і безвідповідальних типів, які намагалися перекласти на інших свої

Телефонний апарат 1957 року випуску, яким і досі користуються на фронті.

Юрій Миколайович із дружиною й онуком.

з Красногорівки, яка перебувала в одній палаті з тіткою, одразу підкорила його серце. Отож недарма в народі кажуть: не було б щастя, так нещастя допомогло.

Спочатку молоде подружжя мешкало в Матяшівці. Юрій працював у місцевому колгоспі, Наталя закінчувала навчання. Коли ж отримала диплом, потрапила за розподілом у Красногорівську середню школу. Юрій влаштувався на роботу в Псільське лісництво. Тодішній директор В. Ф. Красюк належним чином оцінив молодого здібного лісника та підтримав молоде подружжя, виділивши кімнату в гуртожитку.

2002 року Юрієві Миколайовичу запропонували роботу за спеціальністю на ПП «БіаГР». На той час Наталія Володимирівна працювала в Білоцерківському дитсадку, який невдовзі очолила. Тож коли трапилася нагода, Сулименки придбали будинок у Білоцерківці та почали його реконструкцію.

– *Я пропрацював майже 10 років на заводі й трохи менше – у ТОВ «Біагро», – розповідає Ю. М. Сулименко. – Коли в січні 2015 року мене мобілізували до армії, це не стало для мене несподіванкою: раніше потрапили на фронт мої друзі Володя Доброскок і Сергій Падалка, старші за мене на один рік. Я був морально готовим йти в армію та захищати країну.*

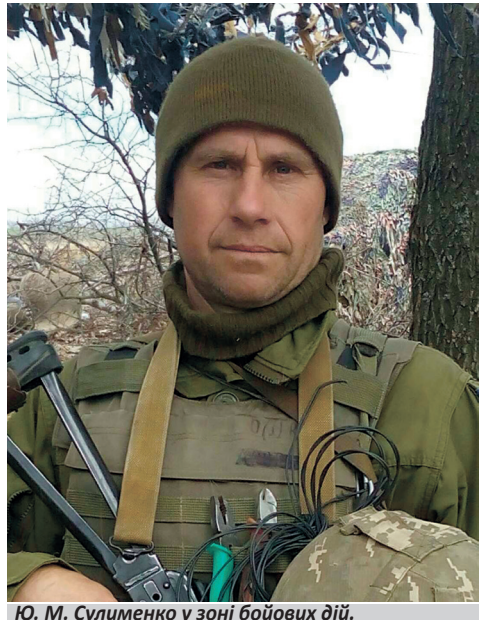
обов'язки. Водночас сповна проявлялися й риси справжніх чоловіків: щирі, відданих, готових підтримати морально чи підставити плече у важку хвилину, а при потребі – навіть йти під кулі, рятуючи друга...

Це бойове братство давало потужний заряд міцності, віри в перемогу над ворогом та дозволяло стійко долати всі негаразди. Тож коли прийшов час демобілізації, їхній звзвод у повному складі вирішив залишитися служити ще на півроку – з 1 квітня по 26 вересня 2016-го. Тільки тепер вони потрапили до складу знаменитої 93-ї окремої механізованої бригади. З 2018 року їй присвоїли історичну назву «Холодний Яр» – на честь поточної місцевості Наддніпрянської України, що уславилася своїми повстанцями.

– *Ці півроку ми переважно вели бойове чергування, – згадає Юрій Миколайович. – Важку артилерію відвели від лінії розмежування і тримали неподалік. Про всяк випадок... А у вересні 2016-го я повернувся додому й пішов на роботу в «Біагро».*

Траншейна війна

У 2019 році Юрій знову уклав контракт і потрапив у зону ООС. Рідні всіляко відмовляли чоловіка від такого кроку, та він був непохитним: він має достатній досвід, тож його місце там, на фронті.

Ю. М. Сулименко у зоні бойових дій.

Цього разу служив зв'язківцем у піхоті, в тій самій 93-й ОМБр. Їхня частина потрапила в район Золотого, Новотовшківського, Оріхового.

– *Там такі бойові дії велися – не приведи Господи! – ділиться враженнями чоловік. – Бойовики гатили з усіх видів зброї, зокрема із заборонених Мінськими домовленостями. Стріляли з кулеметів калібру 120 мм, із гранатометів різних систем... Щодня були обстріли з мінометів. Не було й дня, щоб вони не стріляли. Ми в окопах сиділи. Так, страшно було... Звичайно, ми теж вогнем відповідали. Допоки вони перемир'я не запросять. Тільки силою їх можна змусити замовкнути. А вранці знову все починається спочатку...*

В обов'язки сержанта Сулименка входило забезпечення зв'язку. Позиції роти розтяглися кілометрів на 8, тож треба було ходити по лініях, стежити за кабелем, який прокладався не лише в траншеях, а й на відкритій місцевості. Під час обстрілів зв'язок часто втрачався: міномети перебивали дрот. Від КСП-комутатора, що знаходився у командира, проводи тягнулися до взводних опорних пунктів. Рухатися доводилося в основному перебіжками. Особливо складно було після дощу: глинистий ґрунт швидко розкисає й перетворюється на справжнє болото... За день Юрій намотував кілометрів 8-12, а інколи й 20. Ходив, шукав пориви, з'єднував...

– *Звичайно, на фронті є й радіозв'язок, – пояснює мій співрозмовник. – Та якщо ведуться бойові дії, радіозв'язок глушиться. Залишається тільки провідний. Його заглушити не можна, і підслухати теж. Єдиний мінус – провід рветься, коли позиції обстрілюють. Техніка, правда, стара була: телефони 1957 року випуску, я сам їх ремонтував, прошивав радіостанцію...*

Наша рота хоч і називалася механізованою, але вся техніка далеко стояла. А ми в окопах сиділи. Отака траншейна війна. Її ще називають позиційною війною, бо ведеться вона переважно на стабільних фронтах, з глибокоешелованою обороною. Наступальні операції в такій війні неефективні, прорвати оборону жодній стороні не вдається. Це війна на виснаження.

Тричі дідусь

За віком Юрій – один із тих, кого називають в армії «стариками». Їх небагато: в такому віці у більшості наших чоловіків проблеми зі здоров'ям, тож на фронт їх не беруть.

– *Хлопці, які зі мною служили, мені в діти годилися: їм по 22-28 років. У мене дочки такого віку: молодшій 24, старшій 28. Та я встигав за хлопцями бігати скрізь... Демобілізували мене 30 квітня 2019 року, а 15 травня я вже вийшов на роботу.*

За зразкове виконання військового обов'язку, підтримання високої бойової готовності та високу професійну майстерність, проявлену під час служби, сержант Юрій Сулименко нагороджений відзнакою Міністра оборони України і нагрудним знаком «За зразкову службу».

Час плине швидко: діти повиростали, створили свої сім'ї, старша дочка живе в Лубнах, молодша – у Великій Багачці (а працює економістом у «Біагро»). Юрій Миколайович у свої 50 років уже тричі став дідусем: має двох онуків і внучку. Тож «стариком» на фронті його звали цілком заслужено, хоча зовні, на вигляд, до старця йому далеко. Він зберігає чудову фізичну форму, і якщо потрібно, готовий знову стати в стрій. Хоча вважає:

– *У цій війні переможців не буде. Щоб припинити конфлікт, треба домовлятися. Тому слово за політиками. А ми свою місію виконуємо: стримуємо окупантів і забезпечуємо нашим співвітчизникам спокій і мир.*

Сергій МИКОЛЕНКО.